

843 - Melekler hakkında nasıl bir inanca sahip olmalıyız?

Soru

Bir kimse, meleklerin görevleri, görünüşleri, şekilleri, güç ve kuvvetleri konularında nasıl bir inanca sahip olmalıyız? diye sormaktadır.

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Meleklerle îmân, îmânın altı esasından birisidir. Bu esaslar olmadan îmân olmaz. Bu îmân esaslarından herhangi birisine îmân etmeyen kimse, mü'min olamaz.

Îmân esasları şunlardır:

1. Allah'a îmân.
2. Meleklerine îmân.
3. Kitaplarına îmân.
4. Elçilerine (peygamberlerine) îmân.
5. Âhiret gününe îmân.
6. Kaderin, hayır ve şerrinin Allah Teâlâ'dan geldiğine îmân.

Melekler, idrâk edemediğimiz gayb âleminde dir. Nitekim Allah Teâlâ, Kitabı Kur'an-ı Kerim'in birçok âyetinde ve elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in diliyle onlar hakkında haber vermiştir.

Soruyu soran kıymetli bayan kardeşim!

Melekler hakkında aşığıda belirtilen birtakım doğru bilgiler ve sâbit haberler, belki bu konuyu gereği gibi anlamanıza yardımcı olacak ve yaratıcımız Allah Teâlâ'nın azametini ve melekler hakkında bize haber getiren (onlar hakkında bize bilgiler veren) İslâm'ın ne kadar büyük bir dîn olduğunu iyi anlayacaksınız.

Melekler hangi şeyden yaratılmışlardır?

- Melekler, nurdan yaratılmışlardır.

Nitekim Âişe'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[خُلِقَتِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ نُورٍ، وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ، وَخُلِقَ آدَمُ مِنْ مِمَّا وُصِفَ لَكُمْ.] [رواه مسلم]

"Melekler, nurdan yaratılmışlardır. Cinler, dumansız hâlis ateşten yaratılmışlardır. Âdem ise, size anlatılan şeyden (topraktan) yaratılmıştır." (Müslim; hadis no: 2996).

Melekler ne zaman yaratılmışlardır?

Bu konuda Kur'an ve sünnetten herhangi bir nas gelmediğinden dolayı meleklerin ne zaman yaratıldıklarına dâir belirli bir vakit tayin etme bilgiye sahip değiliz. Fakat melekler, Kur'an'ın şu âyeti gereği, insanın yaratılmasından önce yaratılmış oldukları kesindir:

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ [سورة البقرة الآية: ٣٠]

"(Ey Peygamber! İnsanlara hatırlat!) Hani Rabbin meleklerle: Ben, yeryüzünde (onu imâr edecek) bir halife yaratacağım, dediğinde onlar: Bizler sana hamd ederek seni tesbih ve takdir edip dururken, yeryüzünde bozgunculuk yapacak veorada kan dökecek birisini mi yaratacaksın? (Ey Rabbimiz! Onu yaratmandaki hikmetini bize öğretir ve onu bize gösterir misin?) dediler. Allah: Ben, sizin bilemediğiniz pek çok şeyi bilirim, dedi." (Bakara Sûresi: 30)

Allah Teâlâ'nın insanı yaratmak istediğini haber vermesi, meleklerin insandan önce var olduklarına delâlet etmektedir.

Meleklerin yaratılış bakımından azamet ve büyüklükleri:

Nitekim Allah Teâlâ cehennemdeki melekler hakkında şöyle buyurmaktadır:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ
[مَا يُؤْمَرُونَ] سورة التحريم الآية: 6

"Ey îmân edenler! Kendinizi ve âilelerinizi yakıtı insanlar ve taşlar olan o ateşten koruyun ki, onun üzerinde iriyarı, sert tabiatlı melekler vardır. Kendilerine verdiği emirlerde Allah'a asla isyan etmezler ve emrolduklarını yerine getirirler." (Tahrim Sûresi: 6)

Meleklerin en büyüğü ise, istisnasız Cebrâil -aleyhisselâm-'dır.

Cebrâil -aleyhisselâm-'ın vasfı hakkında gelen delillerden bazıları şunlardır:

Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

رَأَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِبْرِيلَ فِي صُورَتِهِ، وَلَهُ سِتُّ مِائَةِ جَنَاحٍ، كُلُّ جَنَاحٍ مِنْهَا قَدْ سَدَّ الْأُفُقَ، يَسْقُطُ مِنْ جَنَاحِهِ
[مِنْ التَّهَاقُوتِ وَالْإِيَّافُوتِ مَا اللَّهُ بِهِ عَلِيمٌ.] رواه أحمد وقال ابن كثير في البداية: إسناده جيد

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Cebrâil -aleyhisselâm-'ı gerçek sûretinde altıyüz kanadı olduğu halde görmüştür. Bu kanatların her birisi, ufuğu (yerle gök arasını) kapatmıştı. Kanadından, Allah'tan başka hiç kimsenin bilemeyeceği kadar çok olan, çeşitli renklerde inci ve yakut dökülüyordu." (İmam Ahmed Müsnedi'nde rivâyet etmiştir. İbn-i Kesîr; el-Bidâye ve'n-Nihâye; c: 1, s: 47'de isnadının ceyyid olduğunu söylemiştir.)

Yine, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Cebrâil -aleyhisselâm-'ı vasfederken şöyle buyurmuştur:

[رَأَيْتُهُ مُنْهَبِطًا مِنَ السَّمَاءِ سَادًّا عِظَمُ خَلْقِهِ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ.] [رواه مسلم]

"Ben, O'nu gökten inerken, yüce bir yaratılışa sahip olmasından dolayı gök ile yer arasını kapatmış olarak gördüm." (Müslim; hadis no:177).

Yine, büyük yaratılışlı meleklerden bazıları da Allah Teâlâ'nın Arş'ını taşıyan 'Hameletu'l-Arş'tır. Bu meleklerin vasıfları hakkında gelen delillerden bazıları şunlardır:

Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

أُذِنَ لِي أَنْ أُحَدِّثَ عَنْ مَلَكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللَّهِ مِنْ حَمَلَةِ الْعَرْشِ، إِنَّ مَا بَيْنَ شَحْمَةِ أُذُنِهِ إِلَى عَاتِقِهِ مَسِيرَةُ سَبْعِ مِائَةِ عَامٍ. [رواه أبو داود]

"Allah'ın meleklerinden olan Hametu'l-Arş'tan (Allah'ın arşını taşıyan) bir meleğin yaratılışının büyüklüğü hakkında (ashâbıma veya insanlara) konuşmam için (Allah Teâlâ tarafından) bana izin verildi. Şüphesiz bir meleğin kulak memesi ile omuzu arası, (iyi bir atla yapılan) yediyüz yıllık yol mesâfesi kadardır. (Peki boyunun uzunluğu ve vucûdunun büyüklüğü hakkında ne dersiniz!)." (Ebu Dâvud; Kitabu's-Sunne, Cehmiyye Hakkındaki Bâb).

Meleklerin kanatları vardır:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ [سورة فاطر الآية: ١]

"Gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer ve dörder kanatlı (dilediği kullarına göndermek üzere) elçiler yapan Allah'a hamdolsun. O, yarattığında dilediğini arttırır. Şüphesiz ki Allah, her şeye gücü yetendir." (Fâtır Sûresi:1).

Meleklerin güzellikleri:

Nitekim Allah Teâlâ, Cebrâil -aleyhisselâm-'ı vasfederken şöyle buyurmuştur:

[عِلْمُهُ شَدِيدُ الْقُوَى. ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَى.] سورة النجم الآيتان: ٥ - ٦

"Onu, kendisine (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e) pek güçlü ve güzel görünümlü (en yüksek ufukta gerçek sûretinde ona gözükmüş olan melek) Cebrail öğretmiştir." (Necm Sûresi: 5-6)

İbn-i Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- Necm Sûresi: 6. âyetini tefsir ederken şöyle demiştir:

ذُو مِرَّةٍ : Yani "güzel görünümlü" demektir.

Katâde -Allah ona rahmet etsin- ise şöyle demiştir:

ذُو مِرَّةٍ : Yani "uzun ve güzel yaratılışlı" demektir.

Meleklerin, bütün insanlar tarafından güzel vasıflarda oldukları kabul edilmiştir. Bunun içindir ki insanlar, güzel kimseleri, meleklerle benzetirler. Nitekim kadınlar, Yusuf -aleyhisselâm- hakkında şöyle demişlerdi:

[فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْتَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ [سورة يوسف من الآية: ٣١ ...

"Kadınlar onu görünce ona hayran kaldılar, onun güzelliğine dalıp gittiklerinden, farkında olmadan kendi ellerini kestiler ve: Hâşâ! Allah için, bu bir insan olamaz. Bu, ancak pek kıymetli bir melektir! (Başka bir şey olamaz!) dediler." (Yusuf Sûresi: 31).

Meleklerin, yaratılış ve büyüklük bakımından birbirlerinden farklı oluşları:

Melekler, fazîlet ve üstünlük bakımından birbirlerinden farklı oldukları gibi, yaratılış ve hacimleri bakımından da aynı derecede olmayıp birbirlerinden farklılık arzederler. Örneğin meleklerin en fazîletlileri, Bedir savaşına katılanlardır.

Nitekim Muâz b. Rifâa b. Râfi' ez-Zurakî'nin -Allah ondan râzı olsun- babasından rivâyet ettiğine göre, -ki babası Bedir savaşına katılanlardan birisiydi- o şöyle demiştir:

جَاءَ جِبْرِيلُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : مَا تَعُدُّونَ أَهْلَ بَدْرٍ فِيكُمْ؟ قَالَ : مِنْ أَفْضَلِ الْمُسْلِمِينَ أَوْ كَلِمَةً نَحْوَهَا، قَالَ : [وَكَذَلِكَ مَنْ شَهِدَ بَدْرًا مِنَ الْمَلَائِكَةِ.] [رواه البخاري

"Cebrail -aleyhisselâm-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

- Siz, sizden Bedir savaşına katılanlar hakkında dersiniz (onları nasıl bilirsiniz)? Diye sordu.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Müslümanların en fazîletlisidir veya buna yakın bir söz, (söyledi).

Bunun üzerine Cebrail -aleyhisselâm- şöyle dedi:

- Bizde de Bedir savaşına katılan melek, meleklerin en fazîletlisidir." (Buhârî; hadis no: 3992).

Melekler, yemezler ve içmezler:

Rahmân'ın dostu İbrahim -aleyhisselâm- ile kendisini ziyâret eden melekler arasında geçen olay, meleklerin yemeyip içmediklerine delâlet etmektedir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعَجَلٍ سَمِينٍ. فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ. فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ. [سورة
الذاريات الآيات: 26-28]

"(İbrahim -aleyhisselâm-) onlara yemek getirmek için gizlice âilesinin yanına giderek semiz bir danayı kesip ateşte kızarttıktan sonra getirmiş. Onların önlerine koyup: Yemez misiniz? demişti.O sırada (onların yemediklerini görünce) onlardan yana içine bir korku düşmüştü. (Bunun üzerine onlar:) Korkma! (Biz Allah'ın elçileriyiz) dediler ve ona (eşi Sâra'nın, Allah'ı ve onun dînini bilen) âlim olacak bir çocuğu (İshâk'ı) doğuracağını müjdelediler."(Zâriyât Sûresi: 26-28).

Allah Teâlâ başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

[فَلَمَّا رَأَىٰ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ [سورة هود الآية: 70]

"(İbrahim -aleyhisselâm-) misafirlerinin ellerini yemeğe uzatmadıklarını görünce, onların bu hali kendisinin hoşuna gitmedi ve onlardan kuşkulandı, kalbine bir korku girdi. (Bunun üzerine melekler ona:) Korkma! Zirâ bizler, (Rabbinin melekleriyiz ve) Lût kavmini helak etmek için gönderildik, dediler." (Hûd Sûresi: 70).

Melekler, Allah Teâlâ'yı anmaktan ve O'na ibâdet etmekten hiç bıkmayıp usanmazlar ve yorulmazlar:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ] ((سورة الأنبياء الآية: 20))

"Onlar, gece-gündüz bıkmaksızın (Allah'ı) tesbih ederler." (Enbiyâ Sûresi: 20).

Allah Teâlâ başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

[فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ] [سورة فصلت من الآية: 38 ...

"... şunu bilsinler ki, Rabbinin nezdinde olan melekler, gece gündüz, bıkmadan- usanmadan O'nu tesbih ederler (O'nu her türlü noksanlıklardan tenzih etmekten asla kibirlenmezler)." (Fussilet Sûresi: 38).

Meleklerin sayıları:

Melekler, pek çoktur. Onların sayısını, Allah Teâlâ'dan başka hiç kimse bilemez.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- gökte bulunan "Beytu'l-Ma'mur"u vasfederken şöyle buyurmuştur:

فَرُفِعَ لِي الْبَيْتُ الْمَعْمُورُ، فَسَأَلْتُ جِبْرِيْلَ: فَقَالَ: هَذَا الْبَيْتُ الْمَعْمُورُ يُصَلِّي فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ إِذَا خَرَجُوا لَمْ يَعُودُوا [إِلَيْهِ آخِرَ مَا عَلَيْهِمْ.] [رواه البخاري

"(Mirac olayında) gökte Beytul-Ma'mur denilen yere yükseltildiğimde Cebrail'e onu (Beytul-Ma'mur'u) sordum.

Cebrail dedi ki:

- Bu Beytu'l-Ma'mur'da her gün yetmişbin melek namaz kılar. Melekler dışarı çıktıklarında da bir daha oraya geri dönmezler (çok olduklarından dolayı onlara bir daha sıra gelmez)." (Buhârî; hadis no: 3207)

Yine, Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[يُؤْتَى بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ زِمَامٍ، مَعَ كُلِّ زِمَامٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَجْرُؤْنَهَا.] [رواه مسلم]

"O gün (Kiyâmet günü), yetmiş bin dizgini olan ve her bir dizgininden yetmiş bin meleğin çektiği cehennem getirilir."(Müslim; hadis no: 2842).

Meleklerin isimleri:

Meleklerin isimleri vardır. Fakat bizler pek azının isimlerini bilmekteyiz. Bu sebeple Kur'an ve sünnette isimleri belirtilen meleklerle detaylı bir şekilde îmân etmek (tafsilî îmân), isimleri belirtilmeyen meleklerle ise, özet olarak îmân etmek (mücmel îmân) gerekir. Bu ise, kulun meleklerle genel olarak îmân etmesi konusuna girer.

Meleklerin bazılarının isimleri şunlardır:

1. - 2. Cebrail -aleyhisselâm- ve Mikail -aleyhisselâm-:

Allah Teâlâ, Cebrail ve Mikail -aleyhisselâm- hakkında şöyle buyurmuştur:

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ. مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ. [سورة البقرة الآية: 98]

"(Ey Peygamber! Meleklerden Cebrail bizim düşmanımızdır, diyen Yahudilere) De ki: Kim, Cebrâil'e düşman ise iyi bilsin ki, bu Kur'ân'ı daha önce inen kitapları tasdik etmek, mü'minleri (hakka ileten) bir rehber ve (dünya ve âhirette her türlü iyiliği onlara) müjdeleyici olmak üzere, Allah'ın izniyle senin kalbine o indirmiştir. Kim, Allah'a, meleklerine, elçilerine, (özellikle de şu iki meleğe) Cebrâil ve Mikâil'e düşman ise, iyi bilsin ki Allah da kâfirlerin düşmanıdır." (Bakara Sûresi: 97-98).

3. İsrail -aleyhisselâm-:

Ebu Seleme b. Abdurrahman b. Avf'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

سَأَلْتُ عَائِشَةَ أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ بِأَيِّ شَيْءٍ كَانَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَفْتَتِحُ صَلَاتَهُ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ؟ قَالَتْ : كَانَ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ افْتَتَحَ صَلَاتَهُ: اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ

[عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اِهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ.] [رواه مسلم]

"Mü'minlerin annesi Âişe'ye -Allah ondan ve babasından râzı olsun-:

- Allah'ın Peygamberi -sallallahu aleyhi ve sellem- gece namaz kılmaya (teheccüde) kalktığında, namazına hangi duâ ile başlardı, diye sordum.

Âişe -Allah ondan râzı olsun- dedi ki:

- Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- gece namaz kılmaya kalktığında namazına şu duâ ile başlardı:

- Cebrâil, Mikâil ve İsrâfil'in Rabbi, göklerin ve yerin yaratıcı, gizli ve âşikârı bilen Allahım! Ayrılığa düştükleri şeylerde kulların arasında sen hüküm verirsin. İhtilafa düşüldüğünde beni izninle hakka ilet. Şüphesiz, sen dilediğini doğru yola iletirsin." (Müslim; hadis no: 270).

4. Mâlik: Cehennem bekçisidir.

Allah Teâlâ, Cehennem bekçisi Mâlik hakkında şöyle buyurmuştur:

[وَتَادُوا يَا مَالِكُ لِيَقْضِيَ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَا كُنْتُمْ] [سورة الزخرف الآية: 77]

"(Günahkârlar, Allah Teâlâ onları Cehenneme girdirdikten sonra Cehennem bekçisine feryad ederek şöyle) seslenirler: Ey Mâlik! Ne olur, tükendik artık Rabbin canımızı alsın ki (içerisinde bulunduğumuz durumdan) rahata kavuşalım! O (Mâlik onlara cevap olarak şöyle) der: Size ölüp kurtulmak yok, orada ebedî kalacaksınız." (Zuhruf Sûresi: 77).

5. - 6. Münker ve Nekir:

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

إِذَا قُبِرَ الْمَيِّتُ أَوْ قَالَ أَحَدُكُمْ، أَتَاهُ مَلَكَانِ أَسْوَدَانِ أَزْرَقَانِ، يُقَالُ لِأَحَدِهِمَا الْمُنْكَرُ وَالْآخَرُ النَّكِيرُ، فَيَقُولَانِ: مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي ((هَذَا الرَّجُلِ؟

فَيَقُولُ: مَا كَانَ يَقُولُ هُوَ عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

فَيَقُولَانِ: قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ هَذَا، ثُمَّ يُفْسَحُ لَهُ فِي قَبْرِهِ سَبْعُونَ ذِرَاعًا فِي سَبْعِينَ، ثُمَّ يُنَوِّرُ لَهُ فِيهِ، ثُمَّ يُقَالُ لَهُ: نَمْ، فَيَقُولُ: أَرْجِعْ إِلَى أَهْلِي فَأُخْبِرُهُمْ، فَيَقُولَانِ: نَمْ كَنُومَةِ الْعُرُوسِ الَّذِي لَا يُوقِظُهُ إِلَّا أَحَبُّ أَهْلِهِ إِلَيْهِ حَتَّى يَبْعَثَهُ اللَّهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ

وَإِنْ كَانَ مُنَافِقًا قَالَ: سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ فَقُلْتُ مِثْلَهُ لَا أَدْرِي، فَيَقُولَانِ: قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ ذَلِكَ، فَيُقَالُ لِلْأَرْضِ: التَّتَمِّي عَلَيْهِ، فَتَلْتَمُّ عَلَيْهِ فَتَخْتَلِفُ فِيهَا أَضْلَاعَهُ، فَلَا يَزَالُ فِيهَا مُعَدَّبًا حَتَّى يَبْعَثَهُ اللَّهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ.)) [رواه الترمذي وصححه] الألباني

"Ölü veya sizden biriniz mezara konulduğu zaman, ona siyah ve mavi iki melek gelir. Birine Münker, diğerine ise Nekir denir.

İki melek ona:

Bu adam (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-) hakkında ne dersin? diye sorarlar.

Bunun üzerine o, (dünyada) söylediğini söyler ve şöyle der: O, Allah'ın kulu ve elçisidir. Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıyk hiçbir ilâhın olmadığına ve Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şahitlik ederim, der.

Bunun üzerine iki melek:

Senin (ölmeden önce) böyle söylediğini (Allah'ın birliğini ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğunu ikrar ettiğini) zaten biliyorduk, derler.

Sonra onun kabri, eni ve boyu yetmiş arşın genişletilir, sonra kabri ona aydınlatılır ve kendisine: Uyu, denilir.

O (gördüğü büyük sevinçten dolayı): Dönüp âileme haber vereyim mi? (yani sevinmeleri için hâlimin güzel olduğunu ve benim için üzüntü ve keder olmadığını onlara haber vereyim mi?) der.

Bunun üzerine iki melek:

Ona:Âilesinden en çok seven kişiden başka kimsenin uyandırmadığı gelin-güvey gibi

uyu,derler.(Onun kabrindeki hayatı yeni bir gelinin hayatı gibi olur.Rahat uykusundan kendisini sadece âile fertleri uyandırır. Yatağından kalkınca da uykusuna doyamamış gibi mahmur olur.)

O, Allah onu yatağından mahşere kaldıracaya kadar (bu şekilde uyur).

Şayet münâfık ise:

İnsanların, "Muhammed Allah'ın elçisidir" dediklerini işittim ve ben de onlar gibi söyledim. Ama gerçekten onun peygamber olup olmadığını bilmiyorum? der.

Bunun üzerine iki melek:

Senin (ölmeden önce) böyle söylediğini (Allah'ın birliğini ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğunu ikrar etmediğini) zaten biliyorduk, derler.

(Sonra toprağa): Onu sıkıştır, denilir. Bunun üzerine toprak onu öyle bir sıkıştırır ki, kaburga kemikleri birbirine geçer. Allah, kıyâmette onu yattığı yerden diriltinceye kadar ona böyle azap edilir."(Tirmizî, hadis no: 1071, Ebu İsa (Tirmizî) şöyle demiştir: Hadis, Hasen Garib'tir. Elbânî de "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha", hadis no: 1391'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.)

7. - 8. Hârût ve Mârût:

Allah Teâlâ, Hârût ve Mârût hakkında şöyle buyurmuştur:

وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ الْمَلَكِينَ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُم بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ. [سورة البقرة الآية: 102]

"(Yahûdiler) Süleymân'ın hükümrânlığı zamanında şeytanların sihirbazlara söylediklerine uydular. Oysa Süleymân (-aleyhisselâm- sihri öğrenerek) kâfir olmadı. Ancak şeytanlar, insanlara sihri öğretip (dînlerini ifsâd etmek sûretiyle) kâfir oldular. (Yine Yahûdiler, insanları sınamak için Allah tarafından) Bâbil'de Hârût ve Mârût adlı iki meleğe indirilene uydular.O iki melek; 'Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın yanlış inanıp da kâfir olmayasın diyerek (nasihat edip uyarmadıkça)

hiç kimseye sihir ilmini öğretmezlerdi. İnsanlar, iki melekten karı ile kocanın arasını açacak şeyleri öğrenirlerdi. Oysa sihirbazlar, Allah'ın izni olmadan hiç kimseye zarar veremezler. Sihirbazlar kendilerine fayda değil de zarar vereni öğrenirler. Sihri satın alanlar (sihri tercih edip hakkı terkeden Yahûdiler) âhirette (hayırdan yana) nasiplerinin olmadığını çok iyi bilmektedirler. (Allah ve Rasûlü'ne îmâna karşılık) kendilerini sattıkları şey (sihir), ne kötüdür. Keşke bunu anlasalardı." (Bakara Sûresi:102)

Bunların dışında daha nice sayısız melekler vardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَى لِلْبَشَرِ] سورة المدثر من الآية: 31 ...

"...Rabbinin ordularını (meleklerinin sayısını), kendisinden başka hiç kimse bilemez. Bu cehennem (sekar), insanlara bir öğütten başka bir şey değildir." (Müddessir Sûresi: 31).

Meleklerin güç ve kuvvetleri:

Melekler, Allah Teâlâ'nın kendilerine bahşetmiş olduğu büyük güç ve kuvvetlere sahiptirler. Onların bu büyük güç ve kuvvetlerinden bazıları şunlardır:

Melekler değişik şekillere girme gücüne ve kuvvetine sahiptirler:

Allah Teâlâ, meleklerle, kendi sûretlerinden başka sûret ve şekillerde görünme gücü ve kuvveti bahşetmiştir.

Örneğin Allah Teâlâ, Cebrail -aleyhisselâm-'ı, Meryem -aleyhassalâm-'a bir insan sûretinde göndermiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا] سورة مريم الآية: 17

"(Meryem) onlarla kendisi arasına bir perde gerdi. Biz de ona Ruh'umuzu (Cebrail'i) gönderdik de,

ona tam bir insan şeklinde (sûretinde) görünüyordu." (Meryem Sûresi: 17)

Melekler, İbrahim -aleyhisselâm-'a insan sûretinde geldiklerinde, onlar kendilerinin melekler olduklarını kendisine bildirinceye kadar İbrahim -aleyhisselâm- onların melekler olduklarını bilememişti.

Yine melekler,Lut -aleyhisselâm-'a, güzel yüzlü gençler sûretinde gelmişlerdi.

Cebrail -aleyhisselâm-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e değişik sûretlerde gelirdi. Nitekim Cebrail -aleyhisselâm-, kimi zaman güzel yüzlü sahâbî olan Dihye el-Kelbî -Allah ondan râzı olsun- sûretinde, kimi zaman da Bedevî bir arap sûretinde gelirdi. Sahâbe de -Allah onlardan râzı olsun- Cebral'i insan sûretinde görmüşlerdi.

Nitekim Ömer b. Hattâb'ın -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste, o şöyle demiştir:

بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ! أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا. قَالَ: صَدَقْتَ. قَالَ: فَعَجِبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ؟ قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ. قَالَ: صَدَقْتَ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ؟ قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ؟ قَالَ: مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ أَمَارَتِهَا؟ قَالَ: أَنْ تَلِدَ الْأُمَّةَ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْحَفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ. قَالَ: ثُمَّ انْطَلَقَ فَلَبِثْتُ مَلِيًّا، ثُمَّ قَالَ لِي: يَا عُمَرُ! أَتَدْرِي مَنْ [السَّائِلُ؟ قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ! قَالَ: فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ.] رواه مسلم

"Biz, birgün Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanında otururken bembeyaz bir elbise giymiş, simsiyah saçlı, üzerinde yolculuk izi bulunmayan ve içimizden de hiç kimsenin tanımadığı bir adam ansızın yanımıza çıkageldi. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in önünde oturup dizlerini, O'nun -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dizlerine dayadı, ellerini de kendi uyluklarının üzerine koydu ve: Ey Muhammed! Bana İslâm'dan haber ver? dedi.

İmam Nevevî, Sahîh-i Müslim'in şerhinde, Sindî de Nesâî'nin şerhinde "kendi uyluklarının üzerine

koydu" şeklinde açıklamışlar, Fakat "Avnu'l-Ma'bûd"'da "Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in uyluklarının üzerine koydu" şeklinde açıklanmıştır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

-İslâm; Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâıyk hiçbir ilahın olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın elçisi olduğuna şâhitlik etmen, namaz kılman, zekât vermen, Ramazan orunu tutman ve yoluna güç yetirdiğin takdirde Beytullah'ı hacetmendir, buyurdu.

O : Doğru söyledin, dedi.

Bunun üzerine biz soru soranın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e hem soru sormasına, hem de ona doğru söyledin demesine şaşırđık.

(Sonra devamla): Bana îmândan haber ver? dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- îmân; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, elçilerine (peygamberlerine), âhîret gününe ve kaderin hayrına ve şerrine îmân etmendir, buyurdu.

Adam yine: Doğru söyledin, dedi.

(Sonra devamla): Bana ihsandan haber ver? dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- İhsan; Allah'a, O'nu görüyormuşçasınaibâdet etmendir. Şayet sen O'nu görmüyorsan bile, O seni görmektedir, buyurdu.

(Sonra devamla): Bana, kıyâmetin ne zaman kopacağıını haber ver? dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Kıyâmet hakkında kendisine soru sorulan kimse, soran kimseden daha bilgili değildir, buyurdu.

Bunun üzerine o:

- O halde bana kıyâmetin alametleri hakkında haber ver? dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Cârîyenin efendisini doğurması ve yalınayak, baldırı çıplak koyun çobanlarının bina yükseltmekte birbirleriyle yarışmaları ve bunlarla iftihar etmeleridir, buyurdu."

İmam Hattabî, "Cârîyenin efendisini doğurması"nın anlamı hakkında şöyle demiştir: "İslâm'ın yeryüzünde yayılmasıyla savaşlarda çokça kadın köleler ele geçirilmesinin ardından müslümanların onları cârîyeler edinmeleri ve onlardan doğacak kız çocukları, annelerine efendiler olacaktır."

Yine "Cârîyenin efendisini doğurması" şöyle de açıklanmıştır: "Kız çocuğunun, annesine çokça itaatsizlik etmesi sonucu, kadın efendinin cârîyesine hükmetmesi gibi, kız çocuğu annesine hükmedecektir."

(Ömer b. Hattab) dedi ki:

- Sonra adam oradan hızla ayrıldı. Bunun üzerine ben uzun bir süre (üç gece) öyle bekledim. Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bana:

- Ey Ömer! Soru soranın kim olduğunu biliyor musun? diye sordu.

Ben de:

- Allah ve Rasûlü daha iyi bilirler, dedim.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Şüphesiz yok ki O, size dîninizi öğretmek için gelen Cebrâil'dir, buyurdu."(Müslim; hadis no: 8)

Meleklerin, insanların sûretlerinde göründüklerine delâlet eden bunun dışında daha birçok hadis vardır.

Örneğin; İsrailoğullarında yüz kişinin canına kıydıktan sonra tevbe eden kimsenin hadisi buna örnektir. Bu hadiste meleklerle ilgili olarak şu lafız geçmektedir:

"(Onların arasında hüküm vermek için) onlara, insan sûretinde bir melek geldi..."

Yine, geçmiş ümmetlerde onları imtihan etmek amacıyla, abraş (alaca hastalığına yakalanmış), başı kel ve kör (âmâ) olan üç insana gelen melek, insan sûretindeydi.

Meleklerin hızları:

Günümüzde insanın bildiği en büyük hız, ışık hızıdır. Meleklerin hızı ise, bu hızın çok üzerindedir. Öyle ki, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e soru soran kişi, sorusunu bitirir bitirmez, Cebrail -aleyhisselâm-Allah Teâlâ katından cevabını anında getirirdi.

Meleklerin görevleri:

- Meleklerden, Allah Teâlâ tarafından elçilerine (peygamberlerine) vahiy getirmekle görevli olanı vardır ki bu, Ruhul-Emîn Cebrail -aleyhisselâm-'dır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ.] سورة البقرة الآية: 98

"(Ey Peygamber! Meleklerden Cebrail bizim düşmanımızdır, diyen Yahudilere) De ki: Kim, Cebrâil'e düşman ise iyi bilsin ki, bu Kur'ân'ı daha önce inen kitapları tasdik etmek, mü'minleri (hakka ileten) bir rehber ve (dünya ve âhirette her türlü iyiliği onlara) müjdeleyici olmak üzere, Allah'ın izniyle senin kalbine o indirmiştir." (Bakara Sûresi: 97).

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ. نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ. عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ. بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ.] سورة الشعراء: 192-195

"Hiç şüphesiz ki O (Kur'an), Âlemlerin Rabbinin indirmesidir. (Ey Muhammed!) uyarıcılardan olman

için, O'nu apaçık bir Arap lisânıyla senin kalbine Rûhul-Emîn (Cebrâîl) indirmiştir." (Şuarâ Sûresi: 192-195).

- Meleklerden, yağmur yağdırmakla ve Allah Teâlâ'nın dilediği yere yönlendirmekle görevli olanı vardır ki bu, Mikail -aleyhisselâm-'dır. Rab Teâlâ'nın emrini yerine getirmeleri için, Mikail -aleyhisselâm-'ın emrettiği rüzgârları ve bulutları Allah -azze ve celle-'nin dilediği yere ve yöne yönlendirme görevini yerine getiren yardımcıları da vardır.

- Meleklerden, kıyâmet günü Sûr'a üflemele görevli olanı vardır ki bu, İsrafil -aleyhisselâm-'dır. (Sûr; İsrafil -aleyhisselâm-'ın kıyâmet koparken içine üfleyeceği borazandır.)

- Meleklerden, ruhları (canları) almakla görevli olanı vardır ki bu, Ölüm Meleği ve onun yardımcılarıdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[قُلْ يَتَوَفَّاكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ.] سورة السجدة الآية: 11

"(Ey Peygamber! O müşriklere) de ki: Canlarınızı almakla görevlendirilen ölüm meleği, (eceliniz geldiğinde bir an bile gecikmeksizin) sizi vefat ettirip ruhlarınızı alacak, sonra da siz Rabbinizin huzuruna götürüleceksiniz (O da bütün yaptıklarınızın karşılığını verecektir. Eğer iyilik işlemişseniz karşılığında iyilik, kötülük işlemişseniz karşılığında kötülük göreceksiniz.)" (Secde Sûresi: 11).

Ölüm meleğinin "Azrail" diye adlandırıldığına dâir, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olan herhangi bir sahih hadis yoktur.

- Meleklerden, mukimlik ve yolculuk hallerinde, uykusunda uyurken ve bütün hallerinde insanı muhafaza etmekle görevli olanları vardır ki bunlar, "el-Muakkibât" yani nöbetleşerek görevlendirilen meleklerdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu melekler hakkında şöyle buyurmuştur:

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ. لَهُ مَعْقِبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ.]

[سورة الرعد الآيات: 10-11]

"Sizden sözünü gizleyenle, açıkça söyleyen, geceleyin (yaptıklarını) gizleyenle gündüzün onları açıktan yapan, O'nun bilgisi (ilmi) bakımından aynıdır. O'nun (Allah Teâlâ'nın), insanın önünde ve ardında devamlı sûretle nöbetleşerek görevlendirilen melekleri vardır. Onlar, Allah'ın emriyle onu koruyup kollarlar. Bir toplum kendinde olan durumudeğiştirmedikçe (Allah'ın kendilerine bahşettiği nimete nankörlük edip O'na karşı gelerek O'nun emrettiklerini değiştirmedikçe), şüphesiz Allah da o toplumda olan hali (onlara bahşettiği nimeti) değiştirmez. Allah bir toplum için de bir kötülük isterse, ondan kaçış yoktur. Artık Allah'ın dışında onları himâye edecek (onların işlerini üstlenecek, sevdikleri şeyleri onlara getirecek ve istemediklerini de onlardan savacak) kimse yoktur." (Ra'd Sûresi: 10-11).

- Meleklerden, hayır veya şer olsun, kulun amellerini yazıp kaydetmekle görevli olanı vardır ki bunlar, Kirâmen Kâtibîn'dir.

Nitekim Allah Teâlâ'nın şu sözleri bu melekleri kapsamaktadır:

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ. [سورة الأنعام الآية: 61]

"Kullarının üstünde tek hâkim O'dur. O, üzerinize, amellerinizi kaydeden Hafaza Melekleri'ni gönderir. Nihayet sizden birinize ölüm vakti geldiğinde elçilerimiz (Ölüm Meleği ile onun yardımcıları) hiç aksatmadan onun ruhunu (kendilerine emredilen şeyi) alırlar." (En'âm Sûresi: 61).

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[أَمْ يَحْسُبُونَ أَنَّا لَأَنَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُمُونَ] [سورة الزخرف الآية: 80]

"Yoksa onlar (müşrikler), bizim, kendilerinin sırlarını (içlerinde gizlediklerini) ve kendi aralarında konuştuklarını (gizli konuşmalarını) işitmediğimizi mi sanırlar? Hayır! Biz işitir (ve bilir)iz, yanlarındaki elçilerimiz (Hafaza Melekleri) de onların yaptıkları her şeyi yazarlar." (Zuhruf Sûresi: 80).

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ. مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ.] سورة ق الآيات: 17-18

"İki melek insanın sağında ve solunda oturarak yaptıklarını yazarlar. İnsan hiçbir söz söylemesin ki, yanında onu gözetleyip yazmaya hazır bir melek bulunmasın." (Kâf Sûresi: 17-18)

Sağındaki melek, insanın sevaplarını yazmakla, solundaki melek ise günahlarını yazmakla görevlidir.

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ. كِرَامًا كَاتِبِينَ. يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ.] سورة الانفطار الآيات: 10-12

"Şüphesiz ki üzerinizde (bütün) yaptıklarınızı bilen şerefli kâtipler, Hafaza Melekleri vardır." (İnfitâr Sûresi: 10-12)

- Meleklerden, kabirde ölüyü sorguya çekmekle görevli olanları vardır ki bunlar, Münker ve Nekir'dir.

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

إِذَا قُبِرَ الْمَيِّتُ أَوْ قَالَ أَحَدُكُمْ، أَنَاهُ مَلَكَانِ أَسْوَدَانِ أَزْرَقَانِ، يُقَالُ لِأَحَدِهِمَا الْمُنْكَرُ وَالْآخَرُ النَّكِيرُ، فَيَقُولَانِ: مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ؟ فَيَقُولُ: مَا كَانَ يَقُولُ هُوَ عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، فَيَقُولَانِ: قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ هَذَا، ثُمَّ يُفْسَحُ لَهُ فِي قَبْرِهِ سَبْعُونَ ذِرَاعًا فِي سَبْعِينَ، ثُمَّ يُنَوَّرُ لَهُ فِيهِ، ثُمَّ يُقَالُ لَهُ: نَمْ، فَيَقُولُ: أَرْجِعْ إِلَى أَهْلِي فَأَخْبِرْهُمْ، فَيَقُولَانِ: نَمْ كَنُومَةِ الْعُرُوسِ الَّذِي لَا يُوقِظُهُ إِلَّا أَحَبُّ أَهْلِهِ إِلَيْهِ حَتَّى يَبْعَثَهُ اللَّهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ، وَإِنْ كَانَ مُنَافِقًا قَالَ: سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ فَقُلْتُ مِثْلَهُ لَا أَدْرِي، فَيَقُولَانِ: قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ ذَلِكَ، فَيُقَالُ لِلْأَرْضِ: التَّمِي عَلَيْهِ، فَتَلْتَمِي عَلَيْهِ فَتَخْتَلِفُ فِيهَا [أَضْلَاعُهُ، فَلَا يَزَالُ فِيهَا مُعَذَّبًا حَتَّى يَبْعَثَهُ اللَّهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ.] [رواه الترمذي وصححه الألباني

"Ölü veya sizden biriniz mezara konulduğu zaman, ona siyah ve mavi iki melek gelir. Birine Münker, diğerine ise Nekir denir.

İki melek ona:

Bu adam (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-) hakkında ne dersin? diye sorarlar.

Bunun üzerine o, (dünyada) söylediğini söyler ve şöyle der: O, Allah'ın kulu ve elçisidir. Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilâhın olmadığına ve Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şâhitlik ederim, der.

Bunun üzerine iki melek:

Senin (ölmeden önce) böyle söylediğini (Allah'ın birliğini ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğunu ikrar ettiğini) zaten biliyorduk, derler.

Sonra onun kabri, eni ve boyu yetmiş arşın genişletilir, sonra kabri ona aydınlatılır ve kendisine: Uyu, denilir.

O (gördüğü büyük sevinçten dolayı): Dönüp âileme haber vereyim mi? (yani sevinmeleri için hâlimin güzel olduğunu ve benim için üzüntü ve keder olmadığını onlara haber vereyim mi?) der.

Bunun üzerine iki melek:

Ona:Âilesinden en çok seven kişiden başka kimsenin uyandırmadığı gelin-güvey gibi uyu,derler.(Onun kabrindeki hayatı yeni bir gelinin hayatı gibi olur.Rahat uykusundan kendisini sadece âile fertleri uyandırır. Yatağından kalkınca da uykusuna doyamamış gibi mahmur olur.)

O, Allah onu yatağından mahşere kaldıracaya kadar (bu şekilde uyur).

Şayet münâfık ise:

İnsanların, "Muhammed Allah'ın elçisidir" dediklerini işittim ve ben de onlar gibi söyledim. Ama gerçekten onun peygamber olup olmadığını bilmiyorum? der.

Bunun üzerine iki melek:

Senin (ölmeden önce) böyle söylediğini (Allah'ın birliğini ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğunu ikrar etmediğini) zaten biliyorduk, derler.

(Sonra toprağa): Onu sıkıştır, denilir. Bunun üzerine toprak onu öyle bir sıkıştır ki, kaburga kemikleri birbirine geçer. Allah, kıyâmette onu yattığı yerden diriltinceye kadar ona böyle azap edilir."(Tirmizî, hadis no: 1071, Ebu İsa (Tirmizî) şöyle demiştir: Hadis, Hasen Garib'tir. Elbânî de "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha", hadis no: 1391'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.)

- Meleklerden, cennet bekçileri olanları vardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu melekler hakkında şöyle buyurmuştur:

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ.]
[سورة الزمر الآية: 73]

"Rablerine karşı gelmekten sakınanlar, bölük bölük cennete sevk edilirler. Nihayet oraya varıp da kapıları açılınca cennet bekçileri onlara: Selâm olsun size! Güzel hallerde olabilirsiniz! Haydi, ebedî kalmak üzere girin buraya! derler." (Zümer Sûresi: 73).

- Meleklerden, cehennem bekçileri olanları vardır ki bunlar, Zebânîlerdir. Zebânîlerin başları 19 tane olup önde geleni Mâlik -aleyhisselâm-'dır.

Nitekim Allah Teâlâ bu melekler hakkında şöyle buyurmuştur:

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاءُوهَا فَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَى وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ.]
[سورة الزمر الآية: 71]

"İnkâr edenler (kâfirler), bölük bölük (zorla) cehenneme sürülürler. Nihayet oraya vardıklarında kapılar (cehennemin yedi kapısı) açılınca, cehennem bekçileri (onları azarlayarak) onlara şöyle derler: Size Rabbinizin âyetlerini okuyan ve Allah'ın huzuruna çıkacağınız bu günü (n korkunç dehşetini) bildiren ve sizi uyaran sizden elçileriniz (peygamberleriniz) size gelmediler mi? (Onlar, suçlarını itiraf ederek:) Evet (Rabbimizin elçileri) geldiler (ve bugün için bizi uyardılar), fakat kâfirler hakkında (Allah'ın) azap hükmü kesinleşti, derler." (Zümer Sûresi: 71).

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ. سَدَّعُ الزَّبَانِيَةَ.] سورة العلق الآيتان: 17-18]

"(Bu azgın) istediği kadar grubunu yardıma çağırırsın! Biz de Zebanîleri (azap meleklerini) çağıracağız." (Alak Sûresi: 17-18).

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرٌ. لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ. لَوْ آحَاةٌ لِلْبَشَرِ. عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ. وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا
[فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيَقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا .. [سورة المدثر الآيات: 27-31]

"Sekar (cehennem) nedir bilir misin? Nereden bileceksin! O, içine atılanı yer, bitirir. (ne deri, ne de kemik bırakır, hepsini yakar).Yine de bırakmaz, eski haline çevirip bu işi tekrar eder, sürekli derileri kavurur. Üzerinde on dokuz görevli (çetin ve acımasız zebânî) vardır. Biz cehennem görevlilerini sadece meleklerden kıldık. Onların sayısını da kâfirler için imtihan sebebi yaptık ki Ehl-i kitap,(Kur'an'da cehennem hakkında gelen bilgilerin hak olduğuna) kesin inansınlar ve mü'minlerin de (Allah'a ve Rasûlüne) îmânları artsın..." (Müddessir Sûresi: 27-31).

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[وَنَادُوا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَا كُنْتُمْ.] [سورة الزخرف الآية: 77]

"(Günahkârlar, Allah Teâlâ onları Cehenneme girdirdikten sonra Cehennem bekçisine feryad ederek şöyle) seslenirler: Ey Mâlik! Ne olur, tükendik artık Rabbin canımızı alsın ki (içerisinde bulunduğumuz durumdan) rahata kavuşalım! O (Mâlik onlara cevap olarak şöyle) der: Size ölüp kurtulmak yok, orada ebedî kalacaksınız." (Zuhruf Sûresi: 77).

- Meleklerden, rahimlerdeki nutfeden görevli olanları vardır.

Nitekim Abdullah b. Mesud'un -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle demiştir:

حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ الصَّادِقُ الْمَصْدُوقُ، إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا، ثُمَّ يَكُونُ فِي ذَلِكَ عِلْقَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ فِي ذَلِكَ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يُرْسَلُ الْمَلَكُ فَيَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ وَيُؤَمَّرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ: بَكْتَبِ رِزْقِهِ وَأَجَلِهِ وَعَمَلِهِ وَشَقِيٍّ أَوْ سَعِيدٍ. فَوَالَّذِي لَا إِلَهَ غَيْرُهُ إِنْ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُهَا، وَإِنْ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ [الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا]. [رواه البخاري ومسلم]

"(Bütün fiillerinde, hatta peygamberlikten önceki fiillerinde bile) Sâdık (doğru sözlü) olan ve (kendisine gelen vahiyle) tasdik edilmiş (doğrulanmış) Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bize şunu anlatmıştır:

-Şüphesiz, sizden birinizin annesinin karnındaki (rahmindeki) yaratılışı, kırk gün nutfe olarak kalır (spermin yumurtayla birleşip döllenmesi kırk günde olur.) Sonra (birinizin yaratılışı) o kadar bir sürede (kırk günde) kan pıhtısı olur.Sonra o kadar bir sürede (çiğnemlik) bir et parçası haline gelir. Derken melek gönderilir ve ona ruh üflenir. Meleğe dört kelimeyi: Rızkını (az mı yoksa çok mu olacağını), ecelini (ne kadar süre yaşayacağını ve ne zaman öleceğini), amelini (ne kadar hayır ve şer işleyeceğini) ve cennetlik mi yoksa cehennemlik mi olacağını yazması emrolunur. Kendisinden başka hakkıyla ibâdete lâayk hiçbir ilah olmayan Allah'a yemin olsun ki, sizden biriniz cennetliklerin amelini işler, hatta cennetle kendisi arasında ancak bir arşınlık mesafe kalır, fakat kitap (ezelde onun hakkında takdir edilmiş olan kader) kendisini geçer de cehennemliklerin amelini işler ve cehenneme girer. Ve yine şüphesiz sizden biriniz, cehennemliklerin amelini işler, hatta cehennemle kendisi arasında ancak bir arşınlık mesafe kalır, fakat kitap (ezelde onun hakkında takdir edilmiş olan kader) onu geçer de cennetliklerin amelini işler ve cennete girer." (Buhârî; hadis no: 3208. Müslim; hadis no: 2643).

- Meleklerden, Allah Teâlâ'nın arşını taşımakla görevli olanları vardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu melekler hakkında şöyle buyurmuştur:

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا
[فَأَغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ.] [سورة غافر الآية: 7]

"Arş'ı taşıyan, bir de onun (Arş'ın) çevresinde bulunan melekler, Rablerine hamd ederek O'nu her şeyden tenzih ederler. O'na gerçekten îmân ederler ve mü'minler için şöyle mağfiret dileyerek duâ ederler: Ey Yüce Rabbimiz! Senin rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır! O halde (şirk ve günahlardan) tevbe eden ve senin (emretmiş olduğun) yoluna uyanları bağışla ve onları cehennem azabından koru!" (Ğâfir/Mü'min Sûresi:7).

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

أُذِنَ لِي أَنْ أُحَدِّثَ عَنْ مَلَكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللَّهِ مِنْ حَمَلَةِ الْعَرْشِ، إِنَّ مَا بَيْنَ شَحْمَةِ أُذُنِهِ إِلَى عَاتِقِهِ مَسِيرَةُ سَبْعِ مِائَةِ عَامٍ. [رواه أبو داود]

"Allah'ın meleklerinden olan Hametu'l-Arş'tan (Allah'ın arşını taşıyan) bir meleğin yaratılışının büyüklüğü hakkında (ashâbıma veya insanlara) konuşmam için (Allah Teâlâ tarafından) bana izin verildi. Şüphesiz bir meleğin kulak memesi ile omuzu arası, (iyi bir atla yapılan) yediyüz yıllık yol mesâfesi kadardır. (Peki boyunun uzunluğu ve vücûdunun büyüklüğü hakkında ne dersiniz!)."(Ebu Dâvud;Kitabu's-Sunne,Cehmiyye Hakkındaki Bâb. hadis no: 4727).

- Meleklerden, yeryüzünde zikir (ilim) meclislerini takip eden gezici melekler vardır.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً يَطُوفُونَ فِي الطُّرُقِ يَلْتَمِسُونَ أَهْلَ الذِّكْرِ، فَإِذَا وَجَدُوا قَوْمًا يَذْكُرُونَ اللَّهَ تَنَادَوْا: هَلُمُّوا إِلَيَّ حَاجَتِكُمْ. قَالَ: فَيَحْفُوفُهُمْ بِأَجْنِحَتِهِمْ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا. قَالَ: فَيَسْأَلُهُمْ رَبُّهُمْ وَهُوَ أَعْلَمُ مِنْهُمْ مَا يَقُولُ عِبَادِي: قَالُوا: يَقُولُونَ يُسَبِّحُونَكَ وَيُكَبِّرُونَكَ وَيُحَمِّدُونَكَ وَيُجَدِّدُونَكَ. قَالَ: فَيَقُولُ: هَلْ رَأَوْنِي؟ قَالَ: فَيَقُولُونَ: لَا وَاللَّهِ، مَا رَأَوْكَ. قَالَ: فَيَقُولُ: وَكَيْفَ لَوْ رَأَوْنِي؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ رَأَوْكَ كَانُوا أَشَدَّ لَكَ عِبَادَةً، وَأَشَدَّ لَكَ تَمَجِيدًا وَتَحْمِيدًا وَأَكْثَرَ لَكَ تَسْبِيحًا. قَالَ: يَقُولُ: فَمَا يَسْأَلُونِي؟ قَالَ: يَسْأَلُونَكَ الْجَنَّةَ. قَالَ: يَقُولُ: وَهَلْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَا وَاللَّهِ يَا رَبِّ! مَا رَأَوْهَا. قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لَوْ أَنَّهُمْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ أَنَّهُمْ رَأَوْهَا كَانُوا أَشَدَّ عَلَيْهَا حِرْصًا، وَأَشَدَّ لَهَا طَلَبًا، وَأَعْظَمَ فِيهَا رَغْبَةً. قَالَ: فَمِمَّ يَتَعَوَّدُونَ؟ قَالَ: يَقُولُونَ: مِنَ النَّارِ. قَالَ: يَقُولُ: وَهَلْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَا وَاللَّهِ يَا رَبِّ! مَا رَأَوْهَا. قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لَوْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ رَأَوْهَا كَانُوا أَشَدَّ مِنْهَا فِرَارًا، وَأَشَدَّ لَهَا مَخَافَةً. قَالَ: فَيَقُولُ: فَأُشْهِدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ. قَالَ: يَقُولُ مَلَكٌ مِنَ الْمَلَائِكَةِ فِيهِمْ: فُلَانٌ لَيْسَ مِنْهُمْ، إِنَّمَا جَاءَ لِحَاجَةٍ. قَالَ: هُمْ الْجُلَسَاءُ [لَا يَشْفَى بِهِمْ جَلِيسُهُمْ.] [رواه البخاري]

"Şüphesiz Allah'ın yollarda gezip dolaşan ve zikir (ilim) ehlini arayan (insanları korumakla görevli olan Hafaza Meleklerinin dışında) birtakım melekleri vardır.Allah'ı zikreden bir topluluk buldukları zaman: Aradığınız (istediğiniz) şey buradadır, hemen gelin, diye birbirlerini çağırırlar.(Melekler gelip) onların etrafını kanatlarıyla kuşatarak (birbirlerinin üstünde) dünya semasına (ulaşınca) kadar arayı(yerle gök arasını) doldururlar.

Rab Teâlâ, -kullarının durumlarını, meleklerden daha iyi bildiği halde- meleklerle sorar:

-Kullarım ne diyorlar?

Melekler:

- Seni tesbih ediyorlar (seni her türlü noksanlıktan tenzih ediyorlar), senin için: Allah en Büyük'tür diyorlar, sana hamd ediyorlar ve sana tazim gösteriyorlar, derler.

Rab Teâlâ:

- Onlar (kullarım) beni gördüler mi? diye sorar.

Melekler:

- Hayır! Allah'a yemin ederiz ki onlar seni görmediler, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Ya beni görselerdi ne yaparlardı (zikirdeki halleri nice olurdu)? Diye sorar.

Melekler:

- Eğer seni görselerdi, sana daha çok ibâdet ederler, sana daha çok tazim gösterirler, sana daha çok hamd ederler ve seni daha çok tesbih ederlerdi, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Onlar benden neyi istiyorlar? Diye sorar.

Melekler:

- Onlar, senden cenneti istiyorlar, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Onlar, cenneti gördüler mi? diye sorar.

Melekler:

- Hayır! Ey Rabbimiz! Allah'a yemin ederiz ki onlar cenneti görmediler, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

-Ya onlar cenneti görselerdi ne yaparlardı? Diye sorar.

Melekler:

- Eğer onlar cenneti görselerdi, onu elde etmek için daha çok gayret ederler, onu daha çok isterler ve ona daha çok rağbet gösterirlerdi, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

-Onlar hangi şeyden (bana) sığınıyorlar? Diye sorar.

Melekler:

- Cehennemden (sana sığınıyorlar), diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Onlar, cehennemi gördüler mi? diye sorar.

Melekler:

- Hayır! Ey Rabbimiz! Allah'a yemin ederiz ki onlar cehennemi görmediler, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Ya onlar cehennemi görselerdi ne yaparlardı? Diye sorar.

Melekler:

- Eğer cehennemi görselerdi ondan daha çok kaçarlar ve ondan daha çok korkarlardı, diye cevap verirler.

Bunun uzerini Rabb Teâlâ şöyle buyurur:

- Sizi şahit kılıyorum ki, ben onların hepsini bağışladım!

- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sözüne devam ederek şöyle buyurdu:

- İçlerinden bir melek: Onların arasında onlardan olmayan falanca (çok günah işlemiş) bir kul da var. O başka bir maksatla, dünyalık bir ihtiyacı için onlara uğrayıp, yanlarına oturuverdi, der.

Bunun üzerine Rab Teâlâ:

- (Onu da bağışladım), onlar öyle (kâmil) bir topluluktur ki, onlarla birlikte oturan kimse de o topluluk sebebiyle (ve onların bereketiyle) bedbaht olmaz, buyurur." (Buhârî; hadis no: 6408. Fethu'l-Bârî şerhi).

- Meleklerden, dağlarla görevli olan Dağ Meleği vardır.

Nitekim Âişe'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şöyle sormuştur:

هَلْ أَتَىٰ عَلَيْكَ يَوْمٌ كَانَ أَشَدَّ مِنْ يَوْمِ أُحُدٍ؟ قَالَ: لَقَدْ لَقِيتُ مِنْ قَوْمِكَ مَا لَقِيتُ، وَكَانَ أَشَدَّ مَا لَقِيتُ مِنْهُمْ يَوْمَ الْعَقَبَةِ إِذْ عَرَضْتُ نَفْسِي عَلَىٰ ابْنِ عَبْدِ يَالِيلَ بْنِ عَبْدِ كَلَالٍ، فَلَمْ يُجِبْنِي إِلَىٰ مَا أَرَدْتُ، فَانطَلَقْتُ وَأَنَا مَهْمُومٌ عَلَىٰ وَجْهِي فَلَمْ أَسْتَفِقْ إِلَّا وَأَنَا بِقَرْنِ الثُّعَالِبِ، فَرَفَعْتُ رَأْسِي فَإِذَا أَنَا بِسَحَابَةٍ قَدْ أَظَلَّتْنِي فَنظَرْتُ فَإِذَا فِيهَا جَبْرِيلُ فَنَادَانِي فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ قَدْ سَمِعَ قَوْلَ قَوْمِكَ لَكَ وَمَا رَدُّوا عَلَيْكَ. وَقَدْ بَعَثَ إِلَيْكَ مَلَكَ الْجِبَالِ لِتَأْمُرَهُ بِمَا شِئْتَ فِيهِمْ، فَنَادَانِي مَلَكُ الْجِبَالِ، فَسَلَّمَ عَلَيَّ، ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ! فَقَالَ: ذَلِكَ فِيمَا شِئْتَ إِنَّ شِئْتَ أَنْ أَطْبِقَ عَلَيْهِمُ الْأَخْشَبِينَ؟ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: بَلْ أَرْجُو أَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ مِنْ أَصْلَابِهِمْ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ وَحْدَهُ لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا. [رواه البخاري]

"Ey Allah'ın Rasûlü! Uhud savaşı gününden daha zor, daha çetin bir gün yaşadın mı?

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şu cevabı verdi:

- Evet Âişe, senin kavmin Kureyş'ten gelen birçok zorlukla karşılaştım. Fakat onların bana Akabe günü revâ gördükleri eziyet hepsinden daha ağırdı. Ben Kureyş'ten gördüğüm eza ve cefa üzerine Tâif'e gidip hayatımın korumasını Abdi Kulâl'in oğlu İbn-i Abdi Yâliyl'e teklif ettiğimde dileğime cevap vermemiş, (aksine beni kavminin ayak takımına taşlatmıştı da ayaklarım kanlar içinde kalmıştı). Ben de kederli bir şekilde Mekke'ye doğru yola koyulmuştum. Bu üzüntü ve hayret içinde

Karn-ı Seâlib (Karn-ı Menâzil) denilen yere kadar geldim.Bu arada başımı kaldırıp gökyüzüne baktığımda bir bulutun beni gölgelendirmekte olduğunu gördüm.Dikkatlice baktığımda bulutun içinde Cebrail'i fark ettim.

Cebrail bana seslenerek şöyle dedi:

- Şüphesiz Allah Teâlâ, kavmin tarafından senin için söylenenleri işitti ve ötekilerin seni korumayı reddettiklerini de gördü. Şimdi o sana şu Dağlar Meleğini gönderdi, melek senin emrindedir. Kavmin hakkında ne dilersen ona emret, yerine getirsin.

Bunun üzerine Dağlar Meleği bana seslenerek selâm verdi, sonra da şöyle dedi:

- Ey Muhammed! Cebrail'in söylediği gibidir. (Ben dağlarla görevli meleğim ve senin emrindeyim.) Ne istersen emret.Eğer, Ebu Kubeys ve karşısındakişu dağı Mekkelilerin üzerine çökerek onları tamamen ezmesini istersen onu bile emredebilirsin. Dileğin hemen yerine gelecektir.

Bu söz üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle dedi:

- Hayır! (Ben onu istemiyorum.) Ben, Allah Teâlâ'nınonlarınneslinden yalnızca Allah'a ibâdet eden ve hiçbir şeyi ona ortak koşmayan nesiller çıkarmasını ümit ederim." (Buhârî; hadis no: 3231. Fethu'l-Bârî şerhi).

- Meleklerden, Beytu'l-Ma'mur'u durmaksızın ziyâret eden melekler vardır.

Nitekim İsrâ ve Mi'rac olayını anlatan uzun hadiste Peygamber -sallallau aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

فَرُفِعَ لِي الْبَيْتُ الْمَعْمُورُ، فَسَأَلْتُ جِبْرِيْلَ: فَقَالَ: هَذَا الْبَيْتُ الْمَعْمُورُ يُصَلِّي فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ إِذَا خَرَجُوا لَمْ يَعُودُوا [إِلَيْهِ آخِرَ مَا عَلَيْهِمْ.] رواه البخاري

"(Mirac olayında) gökte Beytul-Ma'mur denilen yere yükseltildiğimdeCebrail'e onu (Beytul-Ma'mur'u) sordum.

Cebrail dedi ki:

- Bu Beytu'l-Ma'mur'da her gün yetmişbin melek namaz kılar. Melekler dışarı çıktıklarında da bir daha oraya geri dönmezler (çok olduklarından dolayı onlara bir daha sıra gelmez)." (Buhârî; hadis no: 3207)

- Meleklerden, bıkmadan, usanmadan ayakta duran, dâima rükû hâlinde olan ve başlarını secdeden kaldırmadan sürekli secde eden melekler vardır.

Nitekim Ebu Zer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur

إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ، وَأَسْمَعُ مَا لَا تَسْمَعُونَ. أَطَّتِ السَّمَاءُ - وَحُقَّ لَهَا أَنْ تَنْطَ - مَا فِيهَا مَوْضِعُ أَرْبَعِ أَصَابِعِ إِلَّا وَمَلَكٌ وَاضِعٌ جَبْهَتَهُ سَاجِدًا لِلَّهِ. وَاللَّهِ لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلًا وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا، وَمَا تَلَذَّذْتُمْ بِالنِّسَاءِ عَلَى الْفُرْشِ، وَلَخَرَجْتُمْ إِلَى الصُّعْدَاتِ تَجَارُونَ إِلَى اللَّهِ. [رواه الترمذي]

"Şüphesiz ben, sizin görmediğiniz şeyleri görürüm ve işitmediğiniz şeyleri işitirim. Gök (âdetâ) gıcırdadı ve gıcırdaması da hakkıdır. Zirâ gökte dört parmak yeri yoktur ki, bir melek Allah'a secde etmek üzere (o yere) alnını koymuş olmasın. Allah'a yemin olsun ki, şayet siz benim bildiklerimi bilseydiniz, az gülerdiniz, çok ağlardınız, yataklarda eşlerinizle cinsel ilişkiye girmekten zevk almazdınız ve (evlerinizden) yollara çıkarak (başınıza gelen belâyı gidermesi için seslerinizi yükselterek) Allah'a yalvarırdınız." (Tirmizî; hadis no: 2312).

Bu anlattığımız şeyler, Allah Teâlâ'nın kıymetli melekleri hakkındaki kısa bilgilerdir.

Allah Teâlâ'dan, bizleri, meleklerle gereği gibi îmân eden ve onları gereği gibi sevenlerden kılmasını dileriz.

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e salât ve selâm eylesin.